

AWN

AFDELING NIJMEGEN EN OMSTREKEN

J A A R V E R S L A G 2 0 1 5

EEN EENZAME WATERPUT IN WATERMEERWYK

Peter Seinen

Op het landgoed 'Watermeerwyk', vlakbij Berg en Dal ligt pal ten noorden van de vijver 'Watermarbeek' een heuvel waar op flinke hoogte een eenzame waterput staat. Omdat 'Watermeerwyk' een privédomein is, kon tot nu toe de put alleen uit de verte bestudeerd worden. AWN-Nijmegen werd een eenmalig moment gegund voor onderzoek aan de put. De stichting Mergor in Mosam was behulpzaam bij het uitvoeren en rapporteren⁴¹ van het onderzoek. De onderzoeksvragen betroffen de datering en de functie van de put.

De put staat reeds afgebeeld op een wandelkaart uit 1891, maar vroegere bronnen ontbreken. Na het leeghozen van de put bleek deze op een dunne houten fundering opgemetseld te zijn uit roodbakkende bakstenen (20 x 10 x 4.5 cm³) in koppenverband. Aan de bovenzijde staken ijzeren pinnen uit het metselwerk, vermoedelijk resten van een houten afdekconstructie. De resten van een ijzeren scharnier horen daar mogelijk bij. Het bovenste deel van binnen- en buitenwand waren afgestroken met cement. Het onderste deel van de binnenwand vertoonde sporen van onvakkundige reparaties aan het metselwerk. De put was relatief ondiep (240 cm) in verhouding tot haar diameter (200 cm). Bijzonder waren de insteken door de wand van afvoerbuizen van ijzer en steengoed.^{42 43} Vermoedelijk heeft de put gefunctioneerd als 'watertoren' voor lager gelegen bewoning, wat de hoger gelegen locatie zou verklaren. Datering van de put is lastig. De houten fundering werd niet bemonsterd, en het formaat bakstenen⁴⁴ en het metselwerk wijzen alleen op de Nieuwe tijd. De beste aanwijzing zit waarschijnlijk in de grijsbruin geglazuurde steengoed 'kannebuis' (zie afbeelding), waarover nog weinig gepubliceerd is. Wie meer informatie over kannebuizen kan leveren wordt verzocht contact met ons op te nemen. Ons onderzoek is nog niet ten einde.

Afb 1 – Voorste deel van de geglazuurde grijsbruine steengoed kannebuis

41 Seinen, P.A., Archeologie op landgoed 'Watermeerwyk', Rapport Mergor in Mosam, 2016.

42 Weijs, L.J., Tussen hete vuren. Deel II: Techniek en product, familiebetrekkingen en archivalia van de Bergen op Zoomse potmakers, Stichting Zuidelijk Historisch Contact, Tilburg, 1970.

43 Mennicken, R., Raererer Steinzeug, Europäisches Kulturerbe, Raeren, 2013.

44 Strijbos, HJ, 1996: Middeleeuwse bakstenen, Brabants Heem 48, 12-18